No 1930

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,60, franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 30 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 Augustus.

Ter gelegenheid van de aanneming van de monsterwet door de Tweede Kamer, betoogt de *Echo universel*, dat deze wet bevrediging kan schenken noch aan de Katholieken, noch aan de rumoermakers van April, noch aan de konstitutioneel-gezinde Protestanten. Aan ééne partij echter zal zij voldoening schenken! Aan welke? Ziehier het antwoord van den *Echo*:

»Wie zal dan voldaan zijn over het ontwerp, op dit oogenblik naar de Eerste Kamer verzonden? Niemand? — Och neen! de partij der Groenen zal met innige voldoening een wet zien, waar ze niets van kan inoogsten dan voordeelen. Die partij zoo geheimzinnig in hare woorden, maar zoo ijverig en zoo behendig in haar taktiek, had het in hare hand om de wet op de kerkgenootschappen te doen verwerpen of intrekken. Over tien stemmen in de wetgevende vergadering kunnende beschikken, had ze niet anders te doen dan hare krachten bijeen te verzamelen om de meerderheid te verplaatsen. Zij heeft het niet gedaan, ofschoon ze in haar orgaan niet ophoudt te verkondigen, dat de wet een politieke feil is. Van waar die inkonsequentie tusschen woorden en daden? Heeft men wel nagedacht over die tegenspraak?

»Wij zullen beproeven haar in twee woorden te verklaren. De groene partij heeft de schoonste vruchten geplukt van de laatste agitatie; haar triomf heeft zelfs hare verwachting overtroffen. Maar ze wacht zich wel het overluid te zeggen. Zulk een bekentenis zou het wantrouwen opwekken van hen, die zonder het te willen of te weten haar hebben geholpen. Daarom geeft ze zich het voorkomen als of ze weifelt. Ze houdt zich als of ze de wet aanneemt, omdat het niet anders kan, terwijl echter hare ijverige medewerking maar al te duidelijk bewijst, hoezeer zij de aanneming begeerde.

»Al deze behendigheden zijn in het werk gesteld, opdat niemand van hare geheime bedoelingen iets zou bemerken. Door de geesten bezig te houden met ingebeelde gevaren, door ze te verschrikken met het spooksel van het ultramontanismus, verder dan ooit van Nederland verwijderd onder de instelling van een kerkelijk bestuur, onafhankelijk van Rome's onmiddellijken invloed — weet de groene partij de aandacht der Protestanten af te trekken van dit onwederlegbaar feit, dat het separatistische element met groote schreden na dert tot de overheersching van het liberale element, en dat de steun welken deze partij aan de regering geeft, in tegenwoordigheid van de zamenstelling der Kamer op dit oogenblik, een steun is die op belooning aanspraak maakt. Misschien is het oogenbik niet ver meer verwijderd, dat de minister voor de Hervormde Eeredienst een synode zal openen voor afgescheiden leeraars; bij de Kamer komen adressen in ter gunste van toelagen aan deze leeraars; en het is niet onmogelijk dat op de aanstaande begrooting sommen zullen voorkomen, te nemen uit de schatkist voor traktementen aan afgescheiden leeraars, alsmede voor de oprigting en het onderhoud van een seminarie voor de afgescheidenen.

»Met de wet op de kerkgenootschappen is het mogelijk gemaakt een en ander ten uitvoer te brengen. Het eerste artikel geeft aan de Wetgevende Magt ten dien aanzien eene onbeperkte ruimte. Maar wat meer zegt dan deze ruimte, de bijzondere stelling van de partij der Groenen in de Tweede Kamer zal het gouvernement dwingen, aan hare eischen gehoor te geven. Zoo het ministerie een meerderheid wil behouden, moet ze met deze partij zich verstaan of hare staatkunde wijzigen en zich trachten aan te sluiten met eene andere meerderheid, waarmede ze de eischen der Groenen het hoofd kan bieden.

»De vragen welke de Eerste Kamer zich kan stellen zijn deze: zal men, uitsluitend in het belang der anti-revolutionnaire partij, eene wet aannemen, die de meerderheid in het land niet zal bevredigen, die aan de meeste zoo niet aan alle onderteekenaars der Apriladressen onbeduidend zal voorkomen en die toch onvermijdelijk de katholieke bevolking zal verbitteren? Zal men die wet in de tegenwoordige omstandigheden aannemen, terwijl zonder haar het waarschijnlijk, ja bijna zeker is, dat de moeijelijkheden op eene betere wijze zouden kunnen vereffend worden?"

Men schrijft uit den Haag, dd. 24 Augustus, aan de *Deutsche Volkshalle*:

»De Tweede Kamer heeft bereids de belangrijkste artikels der wet tegen de godsdienstvrijheid aangenomen, en er blijft schier geen vonkje hoop meer over, dat onze Kerk voor die vervolging en ons Vaderland voor die schande bewaard blijven. Eenige wijzigingen zijn overigens in de wet gebragt; maar de eigenlijke wet is onveranderd gebleven. De heer Lightenvelt zal nu dra terugkomen, daar de tijd dat hij zijne kollega's kan belemmeren spoedig voorbij zal zijn. Naar de verklaring, door het ministerie op aandrang der Tweede Kamer gegeven, is er geen twijfel meer, dat het hoofddoel zijner zending naar Rome dit was, hem vóór den aanvang der diskussien over de wet, waarbij hij als Katholiek en tegen welke hij als minister spreken konde, te verwijderen. Het is belagchelijk, als het *Journal des Débats*, — hierbij gezegd, het eenige groote »liberale buitenlandsche dagblad" (behalve de Engelsche), dat zich door zijne sympathie voor het gewezen »liberale" ministerie Thorbecke, zich niet laat afhouden, vóór de wet te schrijven, — van »belangrijke koncessien" spreekt, die de heer Lightenvelt te Rome zou verkregen hebben. Wat de wijzigingen in den door de Bisschoppen af te leggen eed betreft, omtrent deze heeft de minister van Hall bereids in zijne nota van 27 Junij zijnen wensch te kennen gegeven, en de tegenwoordige internuntius verklaarde reeds den 30 Julij, dat aan den eed eene verklaring zou worden toegevoegd, maar niet zulk eene als de *Débats* zegt, »waarbij den Koning en zijnen opvolgers trouw gezworen werd," iets dat in zulk een eed volstrekt niet behoorde, maar waarbij eenvoudig verklaard werd, dat de eedaflegger overtuigd was, dat zijn eed niets behelsde, wat tegen de den Koning verschuldigde trouw aandruischte. Het is dus geene wijziging van den eed, maar slechts eene verklaring er van, ter vermijding van een *scandalum pusillorum*. Ik zie daarom volstrekt geene »belangrijke koncessie," maar iets zeer verklaarbaars, daar Mgr. Belgrado in zijne nota er bijvoegt, dat de door de Bisschoppen, ingevolge de gewijzigde formule, af te leggen eed, denzelfden zin heeft als de nieuwe formule. Als de *Débats* verzekert, dat de Paus besloten had, den Bisschoppen te veroorloven aan den Koning en de wetten des lands den eed van trouw te zweeren, dan moet ik eenvoudig in herinnering brengen, dat het ministerie zelf, het artikel zijner wet, waarin van zulk een eed sprake is, heeft achterwege gelaten.

»Voorloopig zal ik mij veroorloven, ondanks al de beweeringen van de *Débats* geloof te hechten aan de verklaring van onzen minister van Justitie in de zitting van 2 Augustus, dat de heer Lightenvelt te Rome volstrekt geene onderhandelingen had aangeknoopt. — Nopens de terugkomst van den Russischen gezant baron von Maltitz, is tot hier toe in het ambassade-hotel niets bekend. Eenen, omtrent de tegenwoordige gesteldheid goed onderrigt persoon, heb ik eenige onderrigtingen nopens de oorzaak der verwijdering van dien diplomaat uit 's Hage te danken, en waarvan in dit blad (*Volkshalle*) eenige weken geleden gesproken werd. De baron Franz von Maltitz sedert het jaar 1837 Russiesch gezant in den Haag, en van zijne jeugd als vervolger van Schillers *Demetrius* en schrijver van eenige lyrische gedichten in de letterkundige wereld bekend, is de laatste afstammeling eener oud Duitsche, sedert de zoogenaamde hervorming, protestantsche familie, die in de 17e eeuw zich in het toenmalig Vorstendom Nassau gevestigd had, en van welke een tak (gelijk uit een in dit jaar gedrukte genealogiesch werkje: *Notice sur la famille Maltitz* blijkt) in den jare 1741 Rusland tot vaderland koos. Baron von Maltitz bekleedde vroeger het ambt van legatieraad aan het Russische gezantschap te Berlijn, waar hij in den schoot der Katholieke Kerk terug keerde. Zijne gemalin, eene protestantsche Noord-Amerikaansche dame, volgde eenige jaren geleden, zijn voorbeeld. Haar dood, die in November van verleden jaar plaats had, deed in hare zuster de begeerte ontstaan, op den weg der katholieke waarheid de geliefde ontslapene te volgen. Met onwrikbare standvastigheid wees zij alle vermaningen harer protestantsche vriendinnen en van den gereformeerden predikant af, woonde in het openbaar de plegtige uitvaart van Mevrouw Maltitz bij, en werd spoedig daarop in den schoot der H. Kerk opgenomen. Eene zoo merkwaardige en openbaar in het hotel van den Russischen gezant plaats gehad hebbende gebeurtenis, maakte natuurlijk de ontevredenheid der vijanden van de Kerk gaande. Het offer, dat die religiehaat eischte, dat offer heeft hij verkregen.

Men leest in de *Emancipation Belge*:

»De aanneming der liefdewet heeft onder de katholieke bevolking der Nederlanden eene groote ontsteltenis veroorzaakt, daar zij niets minder verwachtte dan den boozen tijd der eeuwenlange verdrukking van voor 1795 te zien herleven. De heer Lightenvelt wordt den 25 of 26 terug verwacht. Men vermoedt dat die minister zich onmiddellijk van zijne ambtgenooten zal scheiden en het kabinet verlaten. Inderdaad, 't is onmogelijk dat een Katholiek, die achting voor zich zelven heeft, de vervolgingswet door de Tweede Kamer aangenomen, ten uitvoer brenge. Zulk eene wet kan door geene anderen dan die ze gemaakt hebben, worden uitgevoerd."

De Limburgers zijn op hunnen post. Eenpariglijk onderteekenen zij het volgende adres:

»*Aan de leden der Eerste Kamer.*

»Mijne Heeren!

»Onze hoop is te leur gesteld! In weerwil van onze petitien, in weerwil van de moedige taal van onze Vertegenwoordigers, heeft de Tweede Kamer eene wet aangenomen, die tegen het twee vijfde der bevolking, tegen ons Katholieken gerigt is. Onze laatste hoop rust op U, op uw onafhankelijk karakter. Op U, die zoo manhaftig op de troonrede geantwoord hebt, op U, die de Grondwet zoo vrijzinnig, in den waren, liefde ademenden geest van den wetgever hebt uitgelegd; op U, die noch door fanatismus, noch door religiehaat tot de Eerste Kamer geroepen zijt: Op U, M. H., rust onze laatste hoop. Weigert uwe toestemming aan eene wet, die uw verleden verloochent, die Zijne Maj. den Koning mystificeert, die de natie in het oog van gansch Europa belagchelijk maakt en die den naam van wet onwaardig is. Orde en Rust zijn in uwe handen, alles hangt van uwe keus af. Wij vorderen niets, dan dat gij de stem van uw geweten volgt en de Natie reddet van een gewissen ondergang.

»Vol van onbegrensd vertrouwen op uwe billijkheid teekenen wij, enz."

Te Boxmeer wordt geteekend het volgende verzoekschrift:

»*Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.*

»De ondergeteekenden, allen mannelijke meerderjarige ingezetenen, hebben de diskussien bij de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen met veel belangstelling gevolgd, doch met diep leedwezen de aanneming dier wet vernomen.

»Eene wet, welke zoo lijnregt aandruischt tegen de bij de Grondwet gewaarborgde volkomene vrijheid van godsdienst, oordeelden zij dat onmogelijk door de Tweede Kamer zou kunnen worden aangenomen.

»In die meening te leur gesteld, komen zij zich onverwijld tot U wenden, Mijne Heeren, met het eerbiedig maar dringend verzoek, dat Gij, de plegtig bezworene Grondwet handhavende, elke verdrukkingswet der godsdienst moogt verwerpen.

»'t welk doende."

Wij ontvangen mededeeling van het volgende verzoekschrift aan de Eerste Kamer:

»Edelmogende Heeren!

»Wij Katholieken, alle ingezetenen van de gemeente Veghel, Provincie Noord-Brabant, voelden ons tot in het diepste onzer ziel geschokt bij het vernemen, dat

het voorstel van wet tot regeling der verschillende Kerkgenootschappen door de Tweede Kamer was aangenomen. Ja, moesten wij niet besluiten, dat de wet regtstreeks is voorgesteld tot wegcijfering van vrijheden, door de Grondwet verzekerd, en zulks wel met het oog op ons Katholieken, terwijl evenwel de druk dezer wet ook op de overige gezindheden [illegible] neêrkomen. Is zulks niet blijkbaar door het votum van alle Katholieken en velen der meest verlichte protestantsche leden, die kernachtig en met grond de voorgestelde wet hebben bestreden, als ongrondwettig, onregtvaardig, onstaatkundig en onnederlandsch. Op U, Edelm. Heeren, die in het antwoord op de troonrede hebt getoond onpartijdig en regtschapen te zijn, steunen wij. Gij zult gewis niet toetreden tot eene, door alle Katholieken en een groot deel andersdenkenden verfoeide verdrukkingswet. Wij smeeken U dan in den naam der vrijheid en des vredes, en ter behartiging van het welbegrepen belang des Vaderlands, Uwe bekrachtiging aan de voorgestelde wet te weigeren."

Wij laten hieronder volgen een besluit dd. 30 Junij van den Gouverneur-generaal van Nederlandsch Oost-Indië, dat een diepen indruk te Batavia schijnt te weeg gebragt te hebben, wijl daardoor een staat van onzekerheid te voorschijn geroepen wordt, ten gevolge waarvan alle ondernemingen belet en de teederste belangen in de waagschaal worden gesteld. De meeste aanzienlijke handelhuizen te Batavia hebben zich dan ook gehaast tegen dat besluit eerbiedigst, doch met den meesten nadruk, op te komen in een adres aan den Gouverneur-generaal, dat wij insgelijks hieronder mededeelen.

Tot regt verstand van den zorgelijken toestand waarin de handel te Batavia, voor het moederland van een zoo groot belang, verkeert, strekke het volgende:

Men herinnert zich dat ten verleden jare door den minister van Kolonien eene wet is voorgesteld, ter inlossing *a pari*, der op Java cirkulcerende recepissen tegen zilver. Die wetsvoordragt is door de Tweede Kamer verworpen. Intusschen moest de minister voorzien in de behoefte aan spetie bij het O. I. bestuur, bij de vervulling van welke behoefte hij wenschte, om, zooveel hem mogelijk, zilveren spetie op Java in te voeren. Dienvolgens remitteerde hij dan ook derwaarts belangrijke sommen in Mexikaansche dollars. Die dollars zijn echter, namens den Gouverneur-generaal wekelijks op Java in veiling verkocht tot steeds teruggaande prijzen, zoodat het te berekenen is dat het gouvernement bij die transaktie op niet onaanzienlijke wijze heeft bijgeboet. De bevordering der zilver-cirkulatie op Java is intusschen bij dezen maatregel geenszins gebaat geweest. In plaats toch dat het zilver bleef op de plaats zelve, is het opgekocht geworden ter uitvoering naar Singapore, China, Australië, enz. Vermoedelijk is dit te wijten aan de verkeerde keus der uitgevoerde munt door den minister van Kolonien, aangezien de dollar de meest gezochte munt is, in de zoo even genoemde landen. Wat hiervan zij en hoeveel spetie het Nederlandsch gouvernement ook naar Indië opgezonden hebbe, zelfs tot den prijs van aanzienlijke opofferingen — men is op Java het gebrek aan spetie even levendig blijven gevoelen als ooit te voren.

Nu is nog daarenboven de moeijelijke toestand, daardoor te weeg gebragt, door verschillende omstandigheden zeer gekompliceerd geworden.

1° Door de faillissementen onder de Chineezen in December ll. zijn tijdelijk aanzienlijke sommen uit den omloop verwijderd geworden.

2° Door die faillissementen is het vertrouwen ten opzigte van de Chineesche koopers in 't algemeen geschokt geworden, ten gevolge waarvan maar weinig in invoer-artikelen werd omgezet.

3° Daarbij kwam de overgroote aanvoer van Europeesche artikelen in 1851 en 1852, en ook weer in dit jaar, waardoor de tweede hand enorme oude voorraden bezit, waarop zij, door de steeds dalende prijzen al meer en meer verliest.

4° De verkoopen van invoer-artikelen, zijn in den laatsten tijd nog daarenboven belemmerd, door de straks herdachte wekelijksche veilingen van Mexikaansche dollars door het gouvernement, welke gedeeltelijk zijn opgekocht door Arabieren en Chineezen, die anders lijnwaden zouden hebben gekocht.

5° Ten gevolge van die verminderde verkoopen is er natuurlijk minder naar Europa te remitteeren.

6° Daarentegen, zijn er verscheidene millioenen guldens aan ongeplaatste wissels voorradig, *a.* door de, wegens toenmalig gebrek aan schepen, vertraagde afscheping van produkten, voor maanden reeds gekocht, voor welke produkten thans op eens moet worden gedisponeerd; *b.* is de markt overstroomd met wissels uit Australië op Londen getrokken; *c.* overstroomd met wissels uit Singapore op Londen getrokken, en successievelijk naar Batavia gezonden in betaling der Mexikaansche dollars, die grootendeels voor Singapoorsche huizen in de gouvernementsveilingen zijn opgekocht.

De wissels op Europa, ten gevolge van den grooten overvloed van papier op Europa tegenover de geringere behoeften, zijn alzoo schier niet te plaatsen. Daarbij komt nu het gouvernementsbesluit van 30 Junij, waardoor het schijnt alle vraag naar wissel uitsluitend aan zich te willen trekken, meenende, ten gevolge van een verhooging van koers, even goed wissel tot elk bedrag te kunnen plaatsen, als zulks in Singapore, China of Bengalen het geval is. De Javasche handel is daarentegen overtuigd, dat het gouvernement, aan die beschouwingen vasthoudende, zich ten zeerste bedriegt en zoo wel zich-zelven als den handel aan de grootste gevaren blootsselt, waarom het zich dan ook gehaast heeft zich bijna eenpariglijk tot den Gouverneur-generaal te wenden met de bede, dat het door hem genomen besluit althans merkbaar gewijzigd worde. Immers, reeds doet de onvoorzigtiglijk te weeg gebragte onzekerheid zich merkelijk gevoelen, daar genoegzaam alle transaktien in produkten stilstaan en eene merkelijke daling in de prijzen zoowel als in de scheepsvrachten hiervan het gevolg moet zijn. Om die reden hebben wij dan ook gemeend, bij het hooge belang dat het moederland heeft bij alles wat tot onze O. I. Kolonien betrekking heeft, de algemeene aandacht op deze aangelegenheid te moeten vestigen. Het ware te wenschen dat onze regering daaraan eerder dan aan vervolgingsmaatregelen tegen een deel der bevolking, zijne opmerkzaamheid schonk. In ieder geval hopen wij, dat de pers zich deze zaak naar behooren aantrekke en haar op volledige wijze toelichte.

Ziehier het gouvernements besluit:

»Art. 1. Het besluit van 30 Maart 1852 N° 2, wordt ingetrokken.

»Art. 2. Die voortaan wissels verlangt, mits niet beneden het bedrag van *f* 1000, getrokken door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, op den minister van koloniën, betaalbaar zes maanden na de dagteekening, doet daartoe aanvrage bij den direkteur-generaal van Financiën, met opgave: *a.* van de hoegrootheid van den wissel; *b.* van den koers tegen welken hij dien verlangt.

»Art. 3. Aanvragen, later ingediend dan op den zesden dag voor het vertrek van de eerstvertrekkende landmail, worden buiten aanmerking gelaten.

»Art. 4. Na ontvangst der aanvrage in art. bedoeld, wordt, zoo spoedig mogelijk, door den Gouverneur-Gen. de koers bepaald, waartegen, op dat tijdstip, gouvernementswissels zullen worden uitgegeven.

»Alle aanvragen tot dien koers en daar beneden, doch in geen geval lager dan tegen den koers van 95 pCt. worden tegen den vastgestelden koers toegestaan.

»Aan [illegible] wordt, na de beslissing van den Gouv.-Gen., onmiddellijk door den direkteur-generaal van finantien kennis gegeven, of de gevraagde wissels *al* dan *niet* zijn toegestaan en tegen welken koers.

»Art. 5. De wissels worden afgegeven onder de dagteekeningen, waaronder de aanvraag blijkt geschiedt te zijn.

»Art. 6. Zij worden tegen kontante betaling uitgereikt ten kantore van den algemeenen ontvanger te Batavia, op den 2den dag voor het vertrek der landmail of vroeger, zoo mogelijk.

»Wissels, welke belanghebbenden elders wenschen te ontvangen, worden door de zorg van den algemeenen ontvanger voornoemd verzonden, nadat het hem gebleken zal zijn, dat het geldswaardig bedrag in 's lands kas zal zijn gestort.

»Afschrift, enz."

Het adres, waarvan boven sprake was, luidt als volgt:

»Aan Zijn Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, enz. enz. enz.

»Met den meest verschuldigden eerbied vereeren zich de Ondergeteekenden, alle kooplieden van Batavia, Uwe Exc. te naderen.

»Het overwegend belang der zaak die zij Uwe Exc. wenschen voor te dragen, heeft hen tot het besluit gebragt aan Uwe Exc. dit adres aan te bieden; zij vleijen zich dat Uwe Exc. daaran hare goedgunstige en gezette aandacht wel zal willen verleenen.

»Het besluit van Uwe Exc. dd. 30 Junij, voorkomende in de *Javasche Courant* van 2 dezer, betrekkelijk de wijze waarop door het gouvernement in den vervolge wissels op het moederland zullen worden afgegeven, heeft bij den handelstand van Batavia in het algemeen, den meest pijnlijken indruk te weeg gebragt.

»De Ondergeteekenden zouden vermeenen aan de hun toevertrouwde groote belangen van verschillenden aard te kort te doen, wanneer zij niet van hunne zijde door dit adres het bewijs leverden, dat zij Uwe Exc. van dien indruk wenschen te doen blijken en op bescheiden wijze haar met de bezwaren en nadeelen aan dezen maatregel naar hun oordeel verbonden, hadden in kennis gebragt.

»Tot de uiteenzetting daarvan wenschen zij thans in korte trekken over te gaan.

»Het is eene algemeen bekende en erkende waarheid, dat er voor handel en industrie, van welken aard ook, geen ongunstiger toestand kan bestaan dan onzekerheid. De Ondergeteekenden vermeenen in het jongste besluit van Uwe Exc., den grond te zien, waaruit die toestand onvermijdelijk moet worden geboren, een toestand, die op alle klassen dezer maatschappij min of meer nadeelig zal moeten terugwerken.

»Wanneer de Ondergeteekenden toch den zin en de strekking van gezegd besluit wel hebben begrepen, dan zal er voortaan twee malen 's maands door Uwe Exc. drie, of vier dagen vóór het vertrek van iedere mail, een koers, worden bepaald, tot welken aangevraagde wissels door het gouvernement worden afgegeven. Daaruit volgt, dat, welke ook de maatstaf moge zijn, naar welke de koersbepaling zal plaats hebben, die koers zal wezen, variabel, zonder dat het voor den handel mogelijk zal zijn de fluctuatiën daarvan te voorzien, of er zich naar te regelen, en dit is het groote bezwaar, dat naar hunne meening de Ondergeteekenden in den onderwerpelijken maatregel meenen te ontdekken.

»Sedert het invoeren van het recepis-systema en den daaruit voortvloeijenden en den daarmede gepaard gaanden vasten koers van 95 pCt. zijn alle mogelijke handels- en industrieele ondernemingen in en op deze gewesten op die verhouding van Nederlandsch tot Indisch Courant gebaseerd geworden, hetwelk te bekend is, dan dat dit nader betoog zoude vorderen, of in bijzonderheden zoude moeten worden ontwikkeld.

»Door het plotseling daarstellen van eenen variabelen wisselkoers komt alles, in strijd daarmede, op onzekeren voet. Daarenboven brengt de verandering van den vervaltijd der wissels van 10 maanden tot 6 maanden dato, een maatregel dien de ondergeteekenden op zich zelven zouden kunnen goedkeuren, door het onverwachtte daarvan een schok te weeg, die in het moederland eenen allernadeeligsten indruk zal te weeg brengen, terwijl die niet alleen voor velen onzer bij reeds aangevangen transactien groote moeijelijkheden, maar zelfs belangrijke verliezen moet doen ontstaan. Orders op producten tot eene bepaalde limite gegeven, kunnen niet worden uitgevoerd, want tot zeer na aan het vertrek der mail is men onzeker tot welken koers wissels zullen worden afgegeven en eene berekening van het kostende van het product, is gevolgelijk ondoenlijk; als een direkt nadeelig gevolg daarvan, zullen alle produkten belangrijk moeten dalen en zal daardoor voor de industrieelen eene crisis ontstaan, die, moeijelijk te ontwijken, voor velen van noodlottige gevolgen kan wezen.

»Op den reeds zoo geschokten Lijnwaden-handel moet deze staat van zaken noodwendig even zoo ongunstig terugwerken en al mogen sommigen van oordeel zijn, dat aan den invoerder eenig oogenblikkelijk voordeel te [illegible] tijdelijke verhooging van den koers tot pari, of zelfs ver daarboven, — zoo is het ontegenzeggelijk, dat zoodanig voordeel slechts schijnbaar is en ruim zal worden opgewogen door een tijdelijk vermeerderenden invoer en verminderde waarde der goederen.

»Het zoude voorzeker minder gepast wezen, wanneer de ondergeteekenden aan Uwe Exc. al de nadeelen wilden betoogen, die uit den voorgestelden maatregel ook voor het gouvernement kunnen voortvloeijen; maar zij wenschen toch dit éénig belang aan de beoordeeling van Uwe Exc. te onderwerpen en wel, in hoe verre de genomen maatregel, op de zoo belangrijke periodieke koffij-veilingen te Padang zal terugwerken? Naar hunne bescheiden meening zal de invloed daarvan op den te maken prijs hoogst merkbaar en ongunstig zijn.

»Men zal aan Uwe Exc. welligt betoogen, dat een vaste wisselkoers in geen land der wereld bestaat en eenen anormalen toestand daarstelt. De ondergeteekenden nemen de vrijheid daartegen aan te voeren, dat ook nergens het gouvernement duurzaam wissels afgeeft en met den handel in dat opzigt in konkurrentie komt. Elders worden er welligt nu en dan voor bepaalde sommen door het bestuur wissels op het moederland afgegeven, maar dan geschiedt zulks tot een vooraf vastgestelden koers en niet tot zoodanige bedragen, dat dit op den gang der zaken kan influenceeren. Hier daartegen, waar het gouvernement maandelijks zeer belangrijke sommen trekken kan, wordt daardoor de door het gouvernement aangenomen koers regel, naar welken andere trekkers zich moeten schikken, willen zij geen gevaar loopen, hetzij de belangen hunner kommittenten, hetzij hunne eigene te benadeelen.

»Eindelijk zal men misschien Uwe Exc. het uitzigt hebben geopend, dat door eene verhooging van koers tot zelf boven pari, het cijfer der aan te vragen wissels belangrijk zal toenemen. De ondergeteekenden vermeenen bescheidenlijk; dat het afgeven van wissels zich natuurlijk regelt naar de behoefte der nemers, en dat, wanneer ook al tijdelijk een hoogere koers aanleiding zoude kunnen geven tot het overmaken van grootere sommen, dit duurzaam het geval niet kan wezen, terwijl eene vermindering van kapitalen daarenboven, daarvan het onvermijdelijk nadeelig gevolg zoude zijn. Voorts nemen ondergeteekenden de vrijheid Uwe Exc. hierbij op te merken, dat de periodieke veilingen van specie op die behoefte zeer merkbaar hebben geïnfluenceerd.

»De ondergeteekenden hebben in het bovenstaande Uwe Exc. met hunne gemoedelijke bezwaren bescheidenlijk bekend gemaakt; als slotsom hunner overtuiging,

daaruit voortvloeijende, meenen zij te mogen vaststellen, dat de onderwerpelijke maatregel hoogst nadeelig op de algemeene belangen van handel, scheepvaart en industrie zal terugwerken. Zij vervrijen zich derhalve Uwe Exc. met het ernstig en dringend verzoek te naderen, dat het haar moge behagen, het besluit van 30 Julij ll., in nadere overweging te nemen, zoo mogelijk tot de intrekking daarvan over te gaan, of, wanneer dit ondoenlijk is, het gezegd besluit zoodanig te wijzigen, dat aan de voornaamste bezwaren worde te gemoet gekomen en eenmaal 's maands, op een geschikt en verbegd tijdpunt, in verband tot het vertrek der mail, door het gouvernement de koers worde bepaald, tot welken wissels voor de maand bij het gouvernement zullen verkrijgbaar zijn, terwijl zij tevens zouden verlangen den veranderden termijn van 10 op 6 maanden dato, eerst met 1°. Januarij 1854 in werking te zien gebragt.

(*Get.*) Paine, Stricker & Co. — Geb. Roselie & Co
Sanier, Suermondt & Co. — Haager & Schuurman.
B. Kopersmit & Co. — Mc. Ewen & Co.
Tiedeman & v. d. Burg. — W. Gobbes de Vries.
Maclaine, Watson & Co. — Metzendorff, Wilmans & Co.
de Weert, Ruijl & Co. — Burt, Myrtle & Co.
Kreglinger, Dummler & Co. — E. Moormann & Co.
van Ommeren, Rues & Co. — Pitcairn, Syme & Co.
Barbe & Kinder. — Morgan, Melbourn & Co.
Busing, Schröder & Co. — Jacometti & Landberg.
De O. I. Maatschappij Admin. en Lijfrente (Kantoor Batavia.) — *Voor de O. Ind. Zee- en Brand-Ass.-Maatsch.*
D. Schuurman. — *Voor de Batav. Zee- en Brand Ass.-Maatsch.*
H. Vernède. — E. W. Cramerus.
Voor de Aziat. Zee- en Brand-Ass.-Maatsch.
»Batavia, 5 *Julij* 1853. — H. Vernède.
Voor de Ned. Ind. Zee-Assur.-Maatschappij.
P. Tiedeman, Jr.
Voor de Ned. Lloyd.
Paine, Stricker & Co."

Het *Bijblad* bevat thans de notulen van het verhandelde in het comité-generaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gehouden 23 Julij jl., betrekkelijk de ruiling der gedrukte stukken van de Kamer. Zes en veertig leden namen deel aan de stemming.

De heer *Mackay*, lid der commissie voor de huishoudelijke uitgaven wenschte, met het oog op de aanhangige aanvragen, te weten of de Kamer die ruiling al dan niet goedkeurde. — De Heer *van Heiden Reinestein* zegt dat de ruilhandel, dien het hier geldt, niet is overeenkomstig met de waardigheid der Kamer. Hij wil dus dien ruilhandel doen ophouden of hoogstens alleen beperken tot de dagbladen met welke die thans plaats. — De Heer *Storm van 's Gravensande* is ook tegen de ruiling, doch ziet daarin niets strijdigs met de waardigheid der Kamer; hij heeft meer bepaaldelijk het oog op het klimmen der drukkosten en op de moeijelijkheid om een onderscheid te maken tusschen goede, minder goede en slechte dagbladen. — De heer van Nispen van Sevenaer betoogt het wenschelijke der ruiling; de Kamer geeft aan de dagblad-uitgevers niets meer weg dan de waarde van het papier dier stukken. — De heer de Man acht insgelijks de waardigheid der Kamer in de zaak niet gemoeid. Hij wil dus de zaak laten op den tegenwoordigen voet. In geen geval wenscht hij het nemen van abonnementen op dagbladen te zien overgelaten aan de huishoudelijke kommissie, die wel eens de dagbladen van de eene of andere staatkundige kleur zou kunnen weren. — De heer de Kempenaer zegt, dat de reden, waarom men vroeger tot die ruiling is overgegaan, was, dat de gedrukte stukken niet algemeen verkrijgbaar waren. Die reden heeft opgehouden en daarmede de noodzakelijkheid der ruiling. — De Heer *Thorbecke* ziet in de ruiling het middel om aan de handelingen der Kamer de grootste en spoedigste publiciteit te geven en zou dus wenschen, dat zij aan alle dagblad-uitgevers wierden gezonden, ook dan wanneer deze geen exemplaar van hun blad inzonden. — De Heer *van Eck* heeft bezwaar tegen het brengen van eenen post op de begrooting voor abonnement op dagbladen. — De Heer *de Kempenaer* beweert, dat de publiciteit door de afschaffing der ruiling niet zoude lijden, vermits de stukken voor de dagbladen tegen betaling verkrijgbaar zijn. — De Heer *Mackay* zegt, dat de geabonneerden op de gedrukte stukken ze *nagenoeg* even zoo spoedig ontvangen als de leden der Kamer. — De Heer *van Hoëvell* zegt, dat de tot heden gevolgde weg geenerlei moeijelijkheid heeft doen ontstaan en wenscht daarmede voort te gaan. Bovendien zijn de gedrukte stukken aan 's lands drukkerij niet op hetzelfde oogenblik te verkrijgen, dan de leden der Kamer die ontvangen. In allen gevalle wil hij het niet aan de huishoudelijke kommissie overgelaten hebben zich op dagbladen te abonneren. — De heer *Sleeswijk Vening* gelooft niet, dat de Kamer zelve de publiciteit behoeft te bevorderen; de Kamer moet alle denkbeeld van zich weren, alsof zij hetgeen van haar uitgaat op zoo hoogen prijs stelde. — De heer *van Rappard* betwijfelt of de Kamer wel de bevoegdheid bezit om den ruilhandel, waarvan hier sprake is, aan te gaan.

In omvraag wordt gebragt het voorstel om alle ruiling van de gedrukte stukken tegen dagbladen af te schaffen. Dat voorstel wordt aangenomen met 26 tegen 20 stemmen.

Voor de heeren: van Franck, de Kempenaer, van Deinse, Stolte, Gevers van Endegeest, Sleeswijk Vening, Hoekwater, van Bosse, Donker, Schuurbecke Boeije, van Heiden Reinestein, Baud, van Rappard, van Voorts, Schimmelpenninck, van der Poel, Sander, Elout, van Reede van Outshoorn, Wintgens, Taets van Amerongen, Hoffman, Bosscha, Storm van 's Gravensande, van Eck en de Braauw.

Tegen de heeren: de Lom de Berg, van Hoëvell, Dommer van Poldersveldt, Mackay, van Nispen, Storm, Hengst, Thorbecke, Groen, Sloet, Westerhoff, Rijk, Terbruggen Hugenholtz, Reinders, v. d. Veen, de Man, Bots, Blanpot ten Cate, Dirks en de Voorzitter.

Op voorstel van den heer *van Eck* wordt zonder hoofdelijke stemming beslist, om den maatregel voor de dagbladen, die in het genot der ruiling waren, eerst te doen aanvangen met de volgende zitting der Staten-Generaal.

Eergisteren zijn de personen, die verzocht hebben als leerling-telegrafisten in aanmerking te komen, aangeschreven, om zich tot het ondergaan van het vergelijkend onderzoek, aan het ministerie van binnenlandsche zaken te 's Hage te doen vinden, op Maandag 15 September aanstaande, des voormiddags ten 10 ure.

De acht schoone paarden van prins Hendrik, waarmede Z. K. H. met zijne jeugdige gemalin den intogt in de hoofdstad van het groothertogdom Luxemburg zou doen, waren op de grenzen te Weis-Wampach gestald, om 's prinsen komst te verbeiden. Door de onvoorzigtigheid van een der knechts is de stal echter in brand geraakt, met dat gevolg dat zes paarden zijn verbrand en de twee overige door verwonding onbruikbaar zijn geworden.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Zaturdag, 27 Augustus.

Over het algemeen is men bij het onderzoek van het wetsontwerp tot verzekering der naleving van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen in de afdeelingen der Kamer doordrongen geweest van het denkbeeld, dat eene wet gelijk deze, inderdaad onmisbaar moet worden geacht. De meeste leden hebben uit dat oogpunt het ontwerp allezins toegejuicht. In eene afdeeling evenwel hebben eenige leden de aanmerking gemaakt, dat huns inziens, deze wet niet genoegzaam aanwijst de bijzondere gevallen, tot welke hare toepassing zou behooren te worden beperkt. Zij hadden gewenscht dat de omstandigheden meer bepaald waren aangeduid, waarin van de bevoegdheid bij dit ontwerp verleend, gebruik kon worden gemaakt. Zoo als de wet nu ligt, vreesden zij dat daarvan te ligt misbruik zou kunnen worden gemaakt, inzonderheid ten platten lande, in kleinere gemeenten. Tegenover gemeld bezwaar werd in dezelfde afdeeling de onmogelijkheid betoogd, om bij de wet alle gevallen, waarin hare toepassing vereischt kan worden, op te geven. Zoodanige opgave scheen altijd gepaard te gaan met het gevaar, dat daarbij de aanwijzing van niet altijd vooraf te ziene omstandigheden werd verzuimd. Men oordeelde dat bij de wet zelve voldoende waarborgen zijn verordend, welke het misbruik van hare bepalingen konden verhoeden: en achtte het ondoenlijk eene wet daar te stellen welke in geen geval tot misbruik aanleiding zou kunnen geven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Augustus. De *Moniteur* deelt de toetreding mede des Sultans tot de bepalingen der Weener konferentie.

— Volgens den heer Saint-Marc Girardin in een artikel van het *Journal des Débats*, is de Oostersche quæstie voor goed beslist, en de wereldvrede op eene waardige wijze gehandhaafd. Hij drukt zich aldus uit:

»De vrede is verzekerd, en de gevaarlijke gesteldheid der Oostersche aangelegenheden is ten goede gekeerd. De krisis is afgeloopen, dank zij de wel overlegde en wel geslaagde pogingen der Europesche diplomatie, die wederom de wereld voor de gruwelen des oorlogs behoed heeft. De nu veertig jaren lang met geduld en volharding werkzame zorg der Europesche diplomatie voor het behoud des vredes, is eene van de heerlijkste vruchten der beschaving van den nieuwen tijd, een der grootste gewrochten onzer eeuw, zonder hetwelk het overige hetwelk zij heeft tot stand gebragt, onmogelijk zou geweest zijn.

»Men lette op de weldadige rigting die de Voorzienigheid aan de politieke gebeurtenissen geeft. Turkije kan zich aan de aanmatigingen van Rusland's godsdienstig beschermheerschap op eene wijze slechts onttrekken, te weten door zelf eene edelmoedige en vrijzinnige wetgeving aan zijne Christelijke bevolking te verleenen en haar van de langdurige verdrukking te bevrijden. Zoo loopt alles uit op de vrijmaking en verheffing onzer medechristenen in het oosten. Wil de Porte niet gedoogen dat Rusland aan de Christenen in het oosten goed doe, dan moet zij zelve hun nog meer goed doen; en mogt zij de noodzakelijkheid hiervan niet altijd levendig genoeg beseffen, dan zal zij daarop gewis bedacht gemaakt worden door de overige mogendheden, die het oosten niet onder uitsluitenden invloed van Rusland willen doen geraken. Zoo moet Turkije voortaan met Rusland wedijveren en het trachten voorbij te streven op den weg die tot de godsdienstige en burgerlijke emancipatie onzer broederen in het oosten leidt."

— Er is veel sprake van eene uitnoodiging, welke de Koningin Victoria aan den Keizer en de Keizerin der Franschen heeft gedaan, om haar in Engeland te komen bezoeken.

— Volgens de *Patrie* maakt de Russische legermagt aanstalte om de Vorstendommen te ontruimen en had men den 24 ll. te Malta het berigt ontvangen, dat de vloten binnen kort aldaar zouden terugkeeren.

— De uitslag van den oogst baart bij voortduring bekommering, en met verlangen ziet men het verslag der regering dienaangaande te gemoet. Volgens sommigen zou het ingestelde onderzoek niet zulke ongunstige resultaten opleveren, als men algemeen heeft verwacht.

MADRID, 21 Aug. Ofschoon het aftreden der ministers Egana en Govantes nog niet officieel is bekend gemaakt, is daaraan niet meer te twijfelen.

DUITSCHLAND.

Men verzekert, dat van de Noord Amerikaansche regering de verklaring, of zij de beginselen van het algemeen in Europa erkende volkenregt, gelijk het door verdragen verzekerd is, al dan niet erkent wat betreft de wederzijdsche bescherming van onderdanen. Het Oostenrijksche ministerie moet ook de bevriende mogendheden uitgenoodigd hebben eene soortgelijke nota aan de regering van Noord-Amerika te rigten.

De jongste post uit Bucharest bevat de bevestiging van het berigt, dat het geschil tusschen Rusland en de porte, wat de hoofdzaak betreft, bijgelegd is. De oostenrijksche consul-generaal aldaar heeft namelijk door twee koeriers het berigt ontvangen, dat de vrede zoo goed als verzekerd is, en dat de Russen tegen 2 Sept. Moldavie en Wallachije zullen ontruimen.

BELGIE.

BRUSSEL, 27 Augustus. Het ontgaat der aandacht niet, dat de Fransche *Constitutionel* een lijst heeft medegedeeld van al de ministers en gezanten der buitenlandsche mogendheden, die tegenwoordig zijn geweest bij de jongste huwelijksplegtigheden en door welke opgave in het oogloopend moet uitkomen de afwezigheid van den Franschen gezant.

— In de kapel van het kasteel te Laeken is den 26 dezer eene lijkdienst gevierd, bij gelegenheid der verjaring van het afsterven van koning Lodewijk-Philips.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 Augustus.

ONDERTROUWD (25 Aug.): J. F. van Oppen, van Londen met C. E. Jansz.

GETROUWD (27 Aug.): H. A. Corvey met C. Z. E. J. Seibels.

BEVALLEN (26 Aug.): C. Enthoven, geb. Schoyer, Z. — (27 Aug.): J. Hekker, geb. Homan, Z.

OVERLEDEN (25 Aug.): W. Steenbergh, 50 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 27 Aug. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $56\frac{1}{8}$; 1840/1842 $4\frac{1}{2}$ pc. $98\frac{5}{8}$; 1852, $100\frac{5}{8}$; Spanje 1—3 pc. $22\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pc. $43\frac{5}{16}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $86\frac{1}{4}$.

PARIJS, 27 Aug. Fransche 3 pc. 80,10, id. $4\frac{1}{2}$ pc. 105,30; Bank-Aktien 2800,—; Belg. 1840/42 5 pc. 99; $4\frac{1}{2}$ pc. 99; $2\frac{1}{2}$ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 23; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. $42\frac{3}{4}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. $99\frac{3}{4}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ pc. —; Metall. 5 pc. —.

MADRID, 24 Aug. Spanje 3 pc. $44\frac{1}{4}$; 1—3 pc. $23\frac{5}{8}$; Cert. Coup. —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 27 Aug. Cons. kont. 98 a $98\frac{1}{8}$; op tijd 98 a $98\frac{1}{4}$; Braz. $101\frac{1}{2}$ a $102\frac{1}{2}$; 1829/29 102 a 103; 1852 99 a 100; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 106 a 108; Ecuad. $5\frac{1}{8}$ a $5\frac{5}{8}$; Gren. 22 a $22\frac{1}{2}$; Uitgest. $9\frac{3}{4}$ a 10; Mexiko Nieuwe $26\frac{1}{4}$ a $26\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pc. N. 84 a 86; Uitgest. $59\frac{1}{2}$ a $60\frac{1}{2}$; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 120; (N.) $4\frac{1}{2}$ pc. — $101\frac{1}{2}$ a 102; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 45 a $45\frac{1}{2}$; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. $23\frac{1}{4}$ a $23\frac{1}{2}$; 3 pc. $47\frac{1}{2}$ a 48. Coup. cert. $6\frac{3}{8}$ a $6\frac{7}{8}$; Passive $5\frac{1}{4}$ a $5\frac{1}{2}$. Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $64\frac{1}{2}$ a 65; id. 4 pc. $98\frac{1}{2}$ a $98\frac{3}{4}$; Venez. 38 a 39; Uitg. 16 a 17; Wissel op Amsterdam ƒ —,—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 27 Aug. Met. 5 pc. $94\frac{1}{4}$; Bank-Aktien 1396; Wissel op Londen —.—, Zilver —.

BERLIJN, 27 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 93; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. 92¼; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 88; Amsterdam zigt 141⅞; id. 2/m. 141½.

HAMBURG, 27 Aug. Rusl. Cert. 104½; Oostenrijk Met. 5 pc. 94½; Spanje 1—3 pc. 21⅞; Binnenl. 3 pCt. 40⅝.

FRANKFORT, 27 Aug. Met. 5 pc. 86⅝; A 5 pc. 86¾; 2½ pc. 44¾; Bank-Aktien 1537; Darmst. Loten fl. 50 100⅛; id. fl. 25 31⅞; Badensche Loten fl. 50, 71¾; id. fl. 35, 41¼; Nassausche fl. 25, 29½; Holl. 2½ pc. 63½, id. 4 pc. 95½; Sardinische 42¼.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			27 AUG. 4½ u. gebl.	29 AUG. 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	63 9/16	63½	a	63 9/16	63½
Dito Dito	3	»	76½	76 7/16	»	76 9/16	76½
Dito Dito	4	»	95⅝	95 11/16	»	95¾	
O. I. Leening 1844	4	»		95½	»		
Amortis. Syndic.	3½	»	94 9/16	94½	»		
Handel-Maatschappij	4½	»		130	»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	»	104¼	104½	»		
Aand. Holl. S. M.					»		
Obligatien	»	»			»		
Belgie, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	53	53	»		
Frankrijk, Obligatien	3	»			»		
Spanje Nieuwe	1	»	23 5/16	23¼	»	23 5/16	
Dito	3	»			»		
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	43 7/16		»		
Coup. Bewijzen.			6 9/16	6½	»	6 9/16	
Amortisable Schuld		»	5¼	5¼	»		
Portugal te Londen	5	»	40⅝	40½	»	40⅝	
Dito uitgestelde		»	17½	17 7/16	»	17½	
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	109⅛	109¼	»		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	108¾	108⅞	»	109	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»			»		
Dito	4½	»	100 3/16		»		
Dito bij *Hope*	4	»		93⅛	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	92¼	92¼	»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»			»		
Polen, Certifikaten	4	»	87	87 5/16	»	87¼	
Dito Aand. à fl. 500					»		
Dito met Lot. » 300					»		
Amerika, Bank-Actiën					»		
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 *f*					»		
Oostenrijk, Metalliek	5	pCt.	82 13/16	82 11/16	»	82 13/16	
Dito 1852	»	»			»		
Dito 1847	2½	»	42⅞	42 13/16	»	42⅞	
Dito 1851	2½	»	42⅞	42¾	»		
Dito 1849	5	»	95¼	95¼	»		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	»			»		
Dito	4			71¼	»		
Letter B dito	5	»	95¼	95¼	»		
Aand. met Loting fl. 500					»		
Nieuwe dito » 250					»		
Nassau, Oblt. Lam. en Bouwer 5 pCt.					»		
Brazilie te Londen 1824	5	»			»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Peru	4½	»	81½	81½	»		
Mexico Nieuwe	3	»	26 1/16	25 15/16	»	26	
Venezuela à £ 100	3½	»			»		
Granada à £ 100	2	»			»		
Dito Uitgestelde			9⅞	9¾	»		
Ecuador à £ 100		»		4 3/16	»		

Mexiko onbepaalde 25¾; Louis. 100⅝; Venez. uitgest. 15⅝.

Onze fondsenmarkt verkeerde heden nog in dezelfde lusteloosheid, als gedurende de verledene week.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56⅞	Livorno	2/m.	*f* 39⅜
»	zigt	» 56¾	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 56	Petersburg	»	» 1.86½
»	½/m.	» 56¼	Weenen	6/w.	» 32⅛
Madrid	3/m.	» 245	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 245	Frankfort	»	» 99
Seville	»	» 242	Hamburg	2/m.	» 35 7/16
Bilbao	»	» 243	»	zigt	» 35 13/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,72½
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 46⅜	Rotterdam		» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 29 Augustus.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 29 Aug. Tarwe tot iets hoogere prijzen met goeden handel; verkocht in Entrepot 129, 128 ℔ b. Pools. *f* 380, 390; in cons.: 128, 130 ℔ witb. Pools. *f* 406, 416; 128, 129 ℔ b. dito *f* 400, 405; 130 ℔ dito *f* 410; 128 ℔ roodb. dito *f* 385; 125 ℔ dito *f* 375; 124 ℔ geringe dito *f* 350; 123 ℔ Gron. *f* 240; 126, 127 ℔ dito *f f* 352, 355; 123 ℔ Vriessche *f* 340.

Rogge zonder verandering, verkocht in Entrepot: 118 ℔ Archangel *f* 222; in Consumtie 119 ℔ Archangel *f* 232; 120 ℔ Odessa *f* 235; 120 ℔ Donau *f* 231; 120, 122 ℔ Pruissische *f* 232, 240.

Garst 5 102 ℔ n. Old. Winter *f* 184.

Haver zonder handel.

Boekweit iets hooger: 121 ℔ Holst. *f* 180; 119 ℔ Nijkerker *f* 185; 115 ℔ Fransche *f* 165.

Koolzaad. Oud Elve 70 £. Op 9 vaten: Olie in Sept. ek. 74; Oct. 74½; Nov. 75; Dec. 75½; April 74 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 41; Vliegend *f* 40; 1°. Sept. *f* 40, 39⅝; Oct. *f* 41, 40¾; Nov. *f* 41½, ¼; Dec. *f* 41½, ¼, ⅛; Mei *f* 41¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 33½; Vliegend *f* 32½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 80, 85. *Lijnkoeken* per 104 st. *f* 11, 13½.

SCHIEDAM, 26 Aug. Rogge. Sedert ons vorig berigt was de handel tot dagelijks verhoogende prijzen bijzonder levendig, en werden zoo voor behoefte op spekulatie als ter verzending vele partijen omgezet. Men noteerde successievelijk: 149/2 ℔ Libau *f* 262 6/w.; 145/2 ℔ Koersche *f* 256 6/w.; 145/2 ℔ Libau *f* 260 3/m., *f* 260 6/w.; 144/2, 145/2 ℔ Koersche *f* 256, 258 en *f* 260 6/w.; 145/2 ℔ Werder *f* 271, 273 6/w.; 144/2 ℔ dito *f* 273 3/m.; 145/2 Koersche *f* 259; 146/2 ℔ dito *f* 260 6/w.; 148/2 ℔ Libau *f* 275 6/w.; 145/2 ℔ Werder *f* 278, 280 6/w., later *f* 280, 282 6/w., 284 3/m.; 148/2 ℔ Libau *f* 280 6/w.; 145/2 ℔ Pernau *f* 282 6/w.; 141/2 ℔ jar. Archangel *f* 234 1/m.; en in Entr.: 141/2, 142/2 ℔ Archangel *f* 215 6/w., *f* 218 6/w.; 141/2, 143/2 ℔ Petersburg. *f* 212 1/m., *f* 215 1/m.; 143/2 ℔ Archangel *f* 222 1/m.; 146/2 ℔ Taganrok *f* 235 1/m. Voor zeilende ladingen van Archangel werden op 140/2 ℔ volgende prijzen besteed: *f* 202 1/m., *f* 205 6/w.; *f* 210, 215, 218, *f* 225 en *f* 228 6/w. in Entrepot.

Gerst, ging mede tot hoogere prijzen goed van de hand als volgt: 130/2, 131/2 ℔ Liebau *f* 221, 223 6/w.; *f* 223, *f* 225 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 219 6/w., *f* 220 3/m.; 130/2 ℔ dito *f* 221 6/w.; 137/2 ℔ Werder *f* 226, 227 3/m.; 130/2 ℔ Koersche *f* 221; 130/2 ℔ Libau *f* 228; later *f* 228 6/w., *f* 230 6/w.; 129/2 ℔ dito *f* 226, 228 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 226 6/w.

Moutwijn bleef Zaturdag a *f* 20½ met meerder vraag; Maandag verhoogde de markt op *f* 21; Dingsdag op *f* 21¼; Woensdag waren alzoo weinig koopers, doch tevens weinig verkoopers; gisteren was er meer vraag a *f* 21½ en heden a *f* 22.

Jenever *f* 26.50. — Amst. Proef *f* 28,00.

LONDEN, 27 Aug. Suiker. *Ruwe.* Vreemde soorten zijn iets lager afgegeven, waardoor de omzet zeer uitgebreid is geweest. Vijf zeilende ladingen *Bahia* zijn van 19 s. 6 d. tot 20 s. en eene lading bruin *Fernambuck* tot 17 s. 6 d. afgegeven, alsmede eene lading *Havana* N° 13½ tot 25 s. 6 d. *Geraffineerd.* Hollandsche Crushed met eenige vraag tot onveranderde prijzen.

Koffij. *Ceylon;* native gevraagd voor konsumtie tot 46 s 6 d. a 47 s. Plantage soorten 1 a 2 s. hooger.

Rijst. Dit artikel blijft zeer ferm, ofschoon de markt heden iets kalmer was. Zeilende *Aracan* wordt op 11 s. gehouden.

Thee. De ordinaire Congo met 11 d. betaald, andere soorten onveranderd.

Krentén. Van Zantische zijn mooije jarige soorten zeer goed te plaatsen; mindere aangeboden. — Rozijn onveranderd.

Tin ferm. Banca 120 s.

Talk. flaauw. *Petersburger* 50 s. 9 d. a 51 s. nominaal.

Graanmarkt. *Tarwe* hooger gehouden. *Garst* en *Haver* ferm. — Veemrekt. Met levendige kooplust en onveranderde prijzen.

Boter. Belangrijke aanvoeren en beperkte vraag. Vriessche fijne 90 a 92 s.; Zwolsche 84 a 88 s. — Kaas met weinig zaken; Edammer 44 a 50 s.; Goudsche 36 a 46 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Aug. H. Smit, Prins Hendrik, Banjoewangie. — 28 Aug. J. A. Tinholt, Pomona, Havana. - W. van Duin, Jacoba, Odessa.

UITGEZEILD:

HELVOET, 26 Aug. N. A. Krusen, Hilgiesen, Rio de Janeiro. - H. K. de Groot, Margaretha, New-York.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 15en Aug. op 42° 43' N. Br., 12° 20' W. L. Derkina Titia, Kapt. van Zijp, v. Amsterd. n. Batavia. Julia, Kapt. Teygeler, v. Londen n. Melbourne.

Den 15den Julij, bij de Z. O. punt van Sicilie, Stad Stavoren, kapt. de Vries v. Odessa n. Amst.

Den 13den Aug., op 40° N. Br., 10° W. L. Humility. kapt. Grant, v. Patras n. Amsterdam.

Den 6en Julij, op 3° 1' N. Br., 37° 3' W. L. Gameleon, kapt. van Wijhe, v. Liverpool n. Batavia.

Den 10en Augustus op 45° N. Br., 12' W. L. Japara, kapt. Kramers, v. Rotterdam n. Macassar.

Den ...., bij de Algoa Baai. Willem de Clercq, kapt. Ouwehand v. Batavia n. Amsterdam.

Kapt. Gustavus, van Baltimore in Texel binnen gerapporteerd den 21 Augustus op 48° 30' N. Br. en 12° 2' W. Lengte, gepraaid te hebben, het schip Zuiderzee, kapt. de Jong, van Harlingen naar Havana.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE, Prins Hendrik, Smit: 2110 b Koffij, 1498 kranj. Suiker, 494 st. Tin, 1106 b. Bindrottingen, N. H. M.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Gertrude. Lourens: 642 k. Thee, 25 z. Peper, 591 sch. Tin, N. H. M.: 3115 kranj. Suiker, 1723 b. Rijst, 50/1, 100/1 legg. Arak, 2111 b. Bindrottingen, A. van Hoboken en Zoon: 530 b. Tabak, Sprengler en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Augustus in lading naar:

Keulen	J. Kreitenberg, Colln N°. 4.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Ludwighaven	J. Carlier, Merkuur.
Manheim	H. C. de Haas, Minerva.
Dusseldorp & Neus	H. Polman, Niederrein N°. 4.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Heilbron	C. Buhler, Fortschrit
Urdingen & Ruhort	B. Brinkkamp, Twee Gebroeders.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Frankf., Coblentz en Manheim	W. Pfaff, Frankf. N°. 7.

Rijnhoogte. Keulen 27 Aug. 8 vt. 1 dm.

ADVERTENTIEN.

(3222) Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot de Heer HENDRIK WILLEMSEN, in den ouderdom van ruim 82 jaren, diep betreurd door mij en verdere betrekkingen.

Amsterdam, 25 Augustus 1853.
M. J. SCHILDERMAN, Wed. H. WILLEMSEN.

(3223) Na een langdurig lijden en na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, overleed heden onze veel geliefde jongste Dochter WILHELMINA MARIA HELENA, den ouderdom van slechts 27 jaren bereikt hebbende.

Rotterdam, 27 Augustus 1853.
W. J. RIETSTAP.
M. J. RIETSTAP, Wisman.

Instituut voor R. K. Jonge Heeren,
te Voorburg bij ...

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat de lessen weder zullen geopend worden den 5n September e. k. Prospectussen en nadere informatiën zijn op *vrachtvrije* aanvrage te bekomen aan het Instituut.

J. C. DE ROODE, Directeur.
(3218)

Opvoeding en Onderwijs.

Belanghebbende OUDERS en VOOGDEN worden opmerkzaam gemaakt, dat het **INSTITUUT** in de gemeente *Waalwijk*, onder het bestuur van den Heer W. J. de Greeff, aan aller verwachting beantwoordt. Het Onderwijs is veel omvattend en wordt grondig gegeven; de huishoudelijke verzorging laat niets te wenschen over; de *voorwaarden* zijn zeer *billijk* gesteld en men bepaalt zich tot een *klein aantal.* Men betaalt *'s jaars* voor *kost, inwoning* en *onderwijs f* 150. Om nadere inlichtingen adressere men zich met *franco* brieven aan den *Directeur* of aan de *Ondergeteekende*

L. D. VAN HEYST, Burgemeester te Waalwijk.
E. P. SCHRIJVERS, Pastoor. (3221)

MANUFACTUREN.

Er wordt gevraagd in eene stad in Zuid-Holland, tegen November of eerder, eene ... het vak van MANUFACTUREN en GAREN en BAND. Inclinerenden vervoegen zich met *franco* brieven onder Lett. J. M. A. met opgave van ouderdom en waar men informatiën kan bekomen, bij den Boekhandelaar F. J. Schimmel, Nieuwe Rijn te Leiden. (3219)

STOOMBOOT-DIENST
tusschen
Zierikzee en Rotterdam,
en tusschenliggende plaatsen en veeren;
DIRECIE ...
STOOMBOOT ... ZIERIKZEE.

Dagen en Uren van vertrek in de maand September 1853.

Van ZIERIKZEE:				Van ROTTERDAM.			
Vrijdag	2,	's midd.	12 u.	Dond.	1,	's morg.	4 u.
Zondag	4,	"	1 "	Zaturd.	3,	"	5 "
Woensd.	7,	's morg.	4 "	Dingsd.	6,	"	6½ "
Vrijdag	9,	"	5 "	Dond.	8,	"	7½ "
Zondag	11,	"	7½ "	Zaturd.	10,	"	9½ "
Woensd.	14,	"	10 "	Dingsd.	13,	's midd.	12 "
Vrijdag	16,	"	11½ "	Dond.	15,	's morg.	4 "
Zondag	18,	's midd.	1 "	Zaturd.	17,	"	5 "
Woensd.	21,	"	1½ "	Dingsd.	20,	"	6½ "
Vrijdag	23,	's morg.	4½ "	Dond.	22,	"	7 "
Zondag	25,	"	5½ "	Zaturd.	23,	"	8 "
Woensd.	28,	"	9 "	Dingsd.	27,	's midd.	12 "
Vrijdag	30,	"	10½ "	Dond.	29,	's morg.	[illegible] "

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoofd; te Dordrecht aan de Hooi-Kade.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur vóór het vertrek der boot bezorgd worden; later komende blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen. (3203)

(3220) De Boekhandelaar J. T. SOMMER te Almelo heeft ter perse en zal ten spoedigste uitgeven:

DE BOOM EN DE MENSCH,
EN
DE SPLINTER VAN HET HUIS.

Twee Leerreden, uitgesproken op ... feestdag van den Heiligen Joseph, voor eene vereeniging van Handwerksgezellen, door Alban Stolz. ...

Te Amsterdam bij ... , Drukker en Uitgever.